

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025

Chișinău

Pentru modificarea unor acte normative (ajustarea normelor privind utilizarea soluțiilor alternative de sanitație în instituțiile sociale și în gospodăriile individuale)

În temeiul art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, al art. 6 alin. (2) din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 67, art. 183), cu modificările ulterioare, al art. 3 alin. (4) din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 60-65, art. 123), cu modificările ulterioare, precum și al art. 150 alin. (8) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 41-44, art. 61), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Regulamentul sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar, ciclul I și II, și profesional tehnic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 492/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 404-407, art. 763), se modifică după cum urmează:

1.1. punctul 48 va avea următorul cuprins:

„**48.** Numărul maxim de elevi admiși într-o clasă este stabilit în funcție de suprafața disponibilă a sălii de clasă, cu respectarea următoarelor cerințe minime de spațiu:

48.1. în învățământul primar – minimum 2 metri pătrați per elev;

48.2. în învățământul secundar, ciclurile I și II – minimum 1,7 metri pătrați per elev.”;

1.2. punctul 208 va avea următorul cuprins:

„**208.** Instituțiile de învățământ primar, secundar, ciclurile I și II, și profesional tehnic trebuie să fie racordate la sistemul centralizat de canalizare. În localitățile în care nu există sistem centralizat de canalizare se vor implementa soluții alternative autorizate pentru gestionarea apelor uzate, cu respectarea strictă a normelor de mediu și sanitare. Aceste soluții pot include:

208.1. sisteme individuale de colectare și epurare a apelor uzate, conforme cu standardele naționale;

208.2. bazin vidanjabil pentru colectarea apelor uzate și nămolurilor, urmate de transportul și epurarea apelor uzate și nămolului la o stație de epurare autorizată.”;

1.3. se completează cu punctele 208¹ și 208² cu următorul cuprins:

„**208¹**. La solicitarea fondatorului instituției de învățământ și cu coordonarea autorităților administrației publice locale, în instituțiile de învățământ în care nu există spațiu suficient în clădirile existente, grupurile sanitare pot fi proiectate în anexe, cu sisteme de încălzire, ventilare, utilaj sanitar și instalații de apă și canalizare autonomă. În acest caz, stocarea apelor uzate se realizează prin intermediul bazinelor vidanjabile pentru colectarea apelor uzate și nămolurilor, urmate de transportul și epurarea apelor uzate și nămolurilor la o stație de epurare autorizată.

208². Distanța de la bazinele vidanjabile și de la sistemele individuale de colectare și epurare cu o capacitate de până la 10 m³/zi este de minimum 15 m până la construcțiile rezidențiale și nerezidențiale.

În cazul sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate, evacuarea apelor uzate epurate se realizează în conformitate cu prevederile normelor tehnice și de protecție a sănătății și mediului.”;

1.4. punctul 258 va avea următorul cuprins:

„**258**. Numărul maxim de ore pe săptămână se stabilește după cum urmează:

258.1. în clasa I – 20 de ore;

258.2. în clasa a II-a – 22 de ore;

258.3. în clasa a III-a – 22 de ore;

258.4. în clasa a IV-a – 23 de ore;

258.5. în clasele V-IX – 26-30 de ore;

258.6. în clasele X-XII – 29-32 de ore.”

2. Punctul 9 din Regulamentul privind autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 508/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 341-343, art. 666), se completează cu următorul text: „Distanța de la bazinele vidanjabile și de la sistemele individuale de colectare și epurare cu o capacitate de până la 10 m³/zi este de minimum 15 m până la construcțiile rezidențiale și nerezidențiale.

În cazul sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate, evacuarea apelor uzate epurate se realizează în conformitate cu prevederile normelor tehnice și de protecție a sănătății și mediului”.

3. Punctul 1 din anexa nr. 2 la Regulamentul cu privire la construcția și recepția caselor individuale cu un etaj, cu suprafața mai mică de 150 de metri pătrați, destinate pentru una sau două familii, și a anexelor gospodărești ale acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 585/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 392-394, art. 730), va avea următorul cuprins:

„**1.** În cazul lipsei sistemului centralizat de canalizare, în limitele terenului, se admite amplasarea și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare și/sau a bazinelor vidanjabile, cu ulterioara evacuare a apelor reziduale și nămolurilor acumulate la stația de epurare autorizată, sau alte soluții tehnice, în conformitate cu legislația din domeniu.

În cazul existenței sistemului centralizat de canalizare, se interzice amenajarea sistemelor individuale de epurare și/sau a bazinelor vidanjabile. Distanța de la bazinele vidanjabile și de la sistemele individuale de colectare și epurare cu o capacitate de până la 10 m³/zi este de minimum 15 m până la construcțiile rezidențiale și nerezidențiale.

În cazul sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate, evacuarea apelor uzate epurate se realizează în conformitate cu prevederile normelor tehnice și de protecție a sănătății și mediului.”

4. La punctul 26 subpunctul 3) din Regulamentul privind organizarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și aprobarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională propuse spre finanțare din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, aprobat prin anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 152/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 78, art. 207), litera e) va avea următorul cuprins:

„e) la decizia Consiliului, notele conceptuale selectate la măsurile 1.1, 1.3, 2.3 și 3.1 pot fi incluse direct în proiectul Documentului unic de program;”.

5. Prezenta hotărâre intră în vigoare la expirarea a 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția punctului 2, care intră în vigoare la data de 6 februarie 2026, și a punctului 4, care intră în vigoare la data publicării hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Vladimir BOLEA

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Ministrul educației
și cercetării

Dan Perciun

Vizează:

Secretar general al Guvernului

Artur MIJA

	Nume, prenume	Subdiviziunea	Semnătura
Responsabil de proiect			
Şeful subdiviziunii responsabile			
Conformitate juridică			
Conformitate lingvistică		DRAN	

NOTA DE FUNDAMENTARE

**la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea unor acte normative
(ajustarea normelor privind utilizarea soluțiilor alternative de sanitație în instituțiile
sociale și gospodăriile individuale)**

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Ministerul Educației și Cercetării.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ. În temeiul art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), art. 6 alin. (2) din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 67, art. 183), cu modificările ulterioare, art. 3 alin. (4) din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 60-65, art. 123), cu modificările ulterioare, art. 150 alin. (8) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 41-44, art. 61), cu modificările ulterioare.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative. 1. În perioada anilor 2023 – 2025 au fost inițiate mai multe proiecte de construcție a grupurilor sanitare în instituțiile educaționale și cele din domeniul sănătății din mediul rural, cum ar fi centre ale medicilor de familie sau filiale ale acestora. Astfel, activitățile de construcție a grupurilor sanitare, trebuie să ia în considerație și opțiunile de colectare a apelor uzate și nămolurilor în localitățile în care nu există sisteme centralizate de canalizare. Prin urmare, în procesul de implementare a proiectelor, finanțate atât din surse bugetare cât și din surse ale partenerilor de dezvoltare, au fost identificate mai multe norme contradictorii care tergiversează procesul de finalizare a proiectelor și asigurarea accesului elevilor și personalului din instituțiile vizate la surse eficiente de igienă și protecție a sănătății. Activitățile de construcție a grupurilor sanitare în instituțiile educaționale de pe întreg teritoriul Republicii Moldova, sunt realizate de către Guvernul Republicii Moldova prin intermediul mai multor proiecte investiționale, inclusiv: a. Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Republica Moldova, implementat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, cu suportul Băncii Mondiale, în cadrul căruia urmează a fi construite grupuri sanitare în 17 instituții educaționale și 14 instituții medicale din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul II: Rîșcani, Soroca, Cahul și UTA Găgăuzia; b. Proiectul „Îmbunătățirea condițiilor de alimentare cu apă și sanitație în instituțiile de învățământ”, implementat de către UNICEF în parteneriat cu Ministerul Educației, în cadrul căruia urmează a fi construite grupuri sanitare în 125 de instituții educaționale; c. Construcția grupurilor sanitare în cadrul acțiunilor realizate din bugetul de stat în conformitate cu prevederile HG nr. 260/2023 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea

procedurii de selectare, aprobare și implementare a proiectelor de construcție / renovare / reabilitare a blocurilor sanitare în instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal.

2. Un alt aspect important constă în necesitatea ajustării unor prevederi legale, care limitează tipurile intervențiilor în construcția sistemelor de sanitație în instituțiile sociale. Conform prevederilor actuale ale Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 492/2024, în instituțiile educaționale, în cazul localităților care nu au sisteme centralizate, este obligatorie instalarea sistemelor locale autorizate pentru colectarea, epurarea și deversarea apelor menajere epurate. Astfel, în contextul prevederilor actuale, indiferent de numărul beneficiarilor din cadrul instituțiilor vizate este obligatorie instalarea stațiilor de epurare care ar asigura epurarea biologică și dezinfectarea, fapt care conduce la creșterea costurilor construcție a sistemelor de sanitație, întreținere și operare. Prin urmare, se consideră imperios ca în localitățile în care instituțiile din domeniul educațional au cantități mai mici de ape uzate să fie instalate bazine vidanjabile, care ar permite colectarea apelor uzate și transportarea acestora la stații de epurare autorizate.

Primul act normativ propus spre modificare este Regulamentul sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 492/2024. Normele regulamentului au fost aprobate în vederea realizării procesului de ajustare a cadrului normativ învechit, în special prevederile Regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat „Igiena instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal” aprobate prin Hotărârea Medicului Șef Sanitar de Stat nr. 21/2005 și Regulile și normativele sanitaro-epidemiologice de stat „Igiena instituțiilor de învățământ secundar profesional” aprobate prin Hotărârea Medicului Șef Sanitar de Stat nr. 23/2005, care prevăd un șir de norme sanitare privind activitatea acestor instituții, precum cerințele pentru teren, clădire, ateliere, cabinete de informatică, organizarea procesului instructiv-educativ, iluminatul natural și artificial, microclimat, ventilație și încălzire, aprovizionare cu apă, asistență medicală și organizarea alimentației elevilor, cât și norme sanitare pentru căminele elevilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic.

Prin urmare, în rezultatul examinării necesităților de construcție a grupurilor sanitare în toate instituțiile din listele proiectelor enunțate mai sus, au fost identificate multiple situații în care instituțiile beneficiare au un număr relativ mic de elevi, respectiv cantități mici de ape menajere uzate ce urmează a fi supuse procesului de epurare. Astfel, reieșind din cele menționate mai sus, este necesară revizuirea textului din punctul 208 din Regulamentul sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 492/2024, astfel încât în instituțiile educaționale cu un număr mic de copii să poată fi aplicate și alte soluții pentru colectarea și evacuarea apelor uzate și a nămolurilor. Actualmente, punctul 208 stabilește că indiferent de numărul de elevi și cantitățile produse de ape menajere uzate, instituțiile educaționale pot fi echipate exclusiv cu stații de colectare și epurare a apelor uzate, ori construcția acestora și cheltuielile necesare pentru asigurarea funcționalității și eficienței stațiilor de epurare nu este fezabilă și induce multiple riscuri de neutilizare a acestora. De asemenea, în dependență de numărul de elevi și a capacității stațiilor de epurare construite, la care este necesară și construcția rețelelor de evacuare în emisar a apelor epurate, rata de recuperare a investițiilor crește de la 10 la 24 de ani, fapt care generează necesitatea identificării unor soluții alternative, care genera costuri de întreținere mai reduse.

Aspectul financiar care demonstrează economiile create este descris la punctul 4.2 Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative.

3. Un alt act normativ supus modificării este Regulamentul cu privire la construcția și recepția caselor individuale cu un etaj, cu suprafața mai mică de 150 de metri pătrați, destinate pentru una sau două familii, și a anexelor gospodărești ale acestora aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 585/2024. Punctul 1 din Anexa 2 „Cerințe generale privind sistemele ingineresti”, stabilește anumite reglementări pentru construcția rețelelor ingineresti de sanitație, însă deși este permisă instalare atât a bazinelor vidanjabile cât și a sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate, sunt stabilite norme de amplasare doar pentru fosele septice (ceea ce este similar cu bazinele vidanjabile), însă nu este clar modul de instalare a sistemelor individuale.
4. Al treilea act normativ supus modificării este Regulamentului privind autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 508/2024. Prezentul document are inclusă definiția „sistemului individual de colectare și epurare a apelor uzate”, dar nu indica anumite norme specifice care ar reglementa sau ar limita capacitatea stațiilor individuale, ceea ce ar putea crea neclarități la identificarea opțiunilor tehnice de colectare a apelor uzate în gospodării individuale sau instituții sociale cu un volum relativ redus de ape uzate. Astfel, sistemele individuale cu capacități mai mari, se vor reglementa prin acte normative secundare (normative în construcții etc.).
5. Ultimul act normativ supus modificării este Hotărârea Guvernului nr.152/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală. Aceasta urmează să fie modificată prin introducerea unei prevederi de corelare la prevederile pct.7 sbct. 2) din Anexa nr.2 la aceeași Hotărâre, potrivit căreia Măsura de finanțare 2.3 se regăsește în lista măsurilor pentru care pot fi organizate Apeluri pe listă. Modificarea va asigura posibilitatea includerii notelor conceptuale selectate în cadrul Măsurii 2.3 în Documentul Unic de Program, ceea ce va permite finanțarea costurilor de proiectare necesare pentru proiectele selectate în cadrul Măsurii 2.3 și va contribui la operaționalizarea programelor finanțate din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală.
6. La elaborarea prezentului act normativ, a fost examinată și experiența României în reglementarea unor aspecte similare, în special a prevederilor de construcție a grupurilor sanitare. Astfel, prevederile Ordinului Ministerului Sănătății al României nr. 1.456 din 25 august 2020 pentru aprobarea Normelor de igienă din unitățile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor (Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 787 din 28 august 2020), la articolul 7, stabilesc următoarele:

„(7) În lipsa unor sisteme publice de canalizare accesibile, autoritățile publice locale și unitățile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor sunt obligate să își prevadă instalații proprii pentru colectarea, tratarea și evacuarea reziduurilor fecaloid-menajere și a apelor uzate sau fose septice vidanjabile, care se execută și se exploatează astfel încât să prevină accidentarea copiilor și să nu producă poluarea solului, a apelor și a aerului.

(8) Fosele septice sunt menținute în permanentă stare de funcționare și igienizare, evitându-se depășirea capacității. Distanța minimă a acestor instalații, respectiv fose septice, va fi de 10 m de cea mai apropiată clădire a unităților pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor. Fosele septice vor fi în aval de acestea și vor fi împrejmuite corespunzător pentru a nu fi un pericol de accidentare pentru copii. Pentru reziduurile menajere solide se amenajează ghene impermeabilizate și împrejmuite cu gard racordate la hidrant și sifon de scurgere, situate la minimum 10 m de blocul alimentar. Igienizarea și dezinfecția ghenelor se va face zilnic și ori de câte ori este nevoie, iar a recipientelor, după fiecare evacuare.”

Având în vedere necesitatea operaționalizării apelurilor de propuneri de proiecte aflate în desfășurare, în vederea realizării obiectivelor stabilite prin documentele de politici naționale în domeniul dezvoltării regionale și locale, se propune ca modificările la Hotărârea Guvernului nr. 152/2022 privind aprobarea Regulamentului de gestionare a mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală să intre în vigoare la data publicării. Această măsură va asigura, totodată, alinierea cu prevederile deja existente ale actului normativ, în special în ceea ce privește aspectele referitoare la apelurile pe listă.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Prezentul act normativ, urmărește realizarea a două activități specifice: (i) oferirea oportunităților de construcție a grupurilor sanitare cu sisteme de sanitație ce pot fi construite și gestionate cu costuri reduse și (ii) uniformizarea prevederilor legale utilizate în mai multe acte normative.

1. Primul act normativ propus spre modificare este Regulamentul sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și II și profesional tehnic aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 492/2024. Punctul 208 din regulament stabilește următoarele: „Instituțiile de învățământ trebuie să fie conectate la sistemul de canalizare. În localitățile fără sisteme centralizate de canalizare, trebuie să fie instalate sisteme locale autorizate pentru colectarea, epurarea și deversarea apelor menajere epurate, în conformitate cu normele aplicabile în Republica Moldova, pentru a preveni poluarea solului, apei și aerului.” Această normă impune construcția stațiilor de epurare în toate instituțiile educaționale, indiferent de numărul de elevi, ceea ce provoacă costuri mari atât pentru construcție cât și pentru operarea și întreținerea acestora, prin urmare, modificările propuse vin să soluționeze aceste situații.
2. Al doilea act normativ supus modificării este Regulamentul cu privire la construcția și recepția caselor individuale cu un etaj, cu suprafața mai mică de 150 de metri pătrați, destinate pentru una sau două familii, și a anexelor gospodărești ale acestora aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 585/2024. Punctul 1 din Anexa 2 „Cerințe generale privind sistemele ingineresti”, stabilește anumite reglementări pentru construcția rețelelor ingineresti de sanitație, însă deși este permisă instalare atât a bazinelor vidanjabile cât și a sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate, sunt stabilite norme de amplasare doar pentru fosele septice, însă nu este clar modul de instalare a sistemelor individuale.
3. Al treilea act normativ supus modificării este Regulamentul privind autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 508/2024. Prezentul document are inclusă definiția „sistemului individual de colectare și epurare a apelor uzate”, dar nu indică anumite norme specifice care ar reglementa sau ar limita capacitatea stațiilor individuale, ceea ce ar putea crea neclarități la identificarea opțiunilor tehnice de colectare a apelor uzate în gospodării individuale sau instituții sociale cu un volum relativ redus de ape uzate. Astfel, sistemele individuale cu capacități mai mari, se vor reglementa prin acte normative secundare (normative în construcții etc.)
4. De asemenea, ca urmare a avizului Ministerului Educației și Cercetării nr. 07-09/2384 din 07.04.2025, proiectul de hotărâre a fost completat cu două modificări suplimentare la Regulamentul sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar, ciclul I și II, și profesional tehnic, după cum urmează: – punctul 48 a fost reformulat pentru a stabili numărul maxim de elevi admiși într-o clasă în funcție de suprafața disponibilă a sălii, cu respectarea unor cerințe minime de spațiu (2 m²/elev în învățământul primar și 1,7 m²/elev în învățământul secundar); – punctul 258 a fost reformulat pentru a reflecta numărul maxim de ore săptămânale în corelare cu noua reformă

curriculară și planul-cadru în vigoare. Modificările propuse contribuie la îmbunătățirea condițiilor funcționale și sanitare din școli și asigură corelarea cadrului normativ cu realitățile din infrastructura educațională și cu principiile educației centrate pe elev.

5. Un alt act normativ supus modificării este Hotărârea Guvernului nr.152/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală. Anexa nr. 2 la Hotărâre urmează a fi modificată prin introducerea unei prevederi de corelare la prevederile pct.7 sbct. 2) din aceasta, potrivit căroră Măsura de finanțare 2.3 se regăsește în lista măsurilor pentru care pot fi organizate Apeluri pe listă. Modificarea propusă vine să asigure posibilitatea includerii notelor conceptuale selectate în cadrul Măsurii 2.3 în Documentul Unic de Program, ceea ce va permite finanțarea costurilor de proiectare necesare pentru proiectele selectate în cadrul Măsurii 2.3 și va contribui la operaționalizarea programelor finanțate din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare.

Nu au fost identificate alte opțiuni.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Accesul elevilor și, în general, al populației la condiții adecvate de igienă rămâne o problemă majoră în localitățile din Republica Moldova. Prin urmare, Guvernul Republicii Moldova a inițiat mai multe activități care ar asigura ameliorarea situației și a reduce la maxim disconfortul și riscurile asupra sănătății umane cauzate de lipsa unor grupuri sanitare adecvate.

Astfel, îmbunătățirea cadrului legal, va permite identificarea rapidă a soluțiilor acceptabile pentru construcția grupurilor sanitare și a sistemelor de sanitație în instituțiile educaționale, precum și în localitățile în care nu este fezabilă construcția sistemelor centralizate de canalizare, oferind soluții tehnice ce pot fi gestionate cu costuri reduse.

Totodată, prin noile prevederi privind numărul maxim de elevi per clasă și programul orar săptămânal, proiectul contribuie la o mai bună organizare a procesului educațional și la evitarea supraaglomerării, în special în instituțiile cu infrastructură școlară limitată.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

În urma evaluării facilităților de alimentare cu apă, sanitație și igienă din școlile din Republica Moldova, s-a constatat că există necesități pentru reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sanitație. Totodată, lipsa sistemelor centralizate de canalizare în multe localități impune utilizarea unor soluții alternative pentru gospodăriile individuale. Evaluarea efectuată asupra a 968 de instituții de învățământ a relevat că doar 341 de instituții sunt conectate la un sistem centralizat de canalizare. În 449 de școli sunt utilizate haznale, 136 de instituții sunt conectate la sisteme locale de canalizare, iar 42 de instituții folosesc fose septice.

Trebuie de menționat că pentru a analiza impactul financiar asupra instituțiilor, au fost examinate informațiile existente pentru 2 opțiuni:

Opțiunea 1. Costuri de construcție a grupurilor sanitare în școli cu bazine vidanjabile:

Localitate	Nr. elevi	Volum apă uzată (m3/zi)	Volumul bazinului vidanjabil (m.c.)	Costul lucrărilor de reparație a grupului sanitar, MDL	Costul de instalare a bazinului vidanjabil, MDL	Costuri totale, MDL
Braniște	97	0.81	2.9	715610	30000	745610
Zaicani	238	1.04	2.9	862520	30000	892520

Pociumbeni	109	0.91	2.9	1272930	30000	1302930
Rudi	87	0.81	2.9	750950	30000	780950
Bulboci	124	1.04	2.9	801600	30000	831600
Pirlița	84	0.91	2.9	1524120	30000	1554120
Racovăț	209	1.15	2.9	1748900	30000	1778900

Opțiunea 2. Costuri de construcție a grupurilor sanitare în aceleași școli cu stații de epurare:

Localitate	Nr. elevi	Volum apă uzată (m3/zi)	Volumul bazinului vidanjabil (m.c.)	Costul lucrărilor de reparație a grupului sanitar, MDL	Costul de instalare a bazinului vidanjabil, MDL	Coost de construcție a sistemului de canalizare (rețea, cămine)	Costuri totale, MDL
Braniște	97	0.81	2.9	715610	100000	528000	1343610
Zaicani	238	1.04	2.9	862520	100000	583000	1545520
Pociumbeni	109	0.91	2.9	1272930	100000	352000	1724930
Rudi	87	0.81	2.9	750950	100000	473000	1323950
Bulboci	124	1.04	2.9	801600	100000	198000	1099600
Pirlița	84	0.91	2.9	1524120	100000	330000	1954120
Racovăț	209	1.15	2.9	1748900	100000	165000	2013900

Trebuie de menționat că în cazul instalării stațiilor de epurare locale, este necesară asigurarea instalării acestora în conformitate cu prevederile normativelor în construcție și respectiv necesită construcția unor rețele și cămine de vizitare, fapt care asigură creșterea costurilor în raport cu bazinele vidanjabile.

Diferențe de cost:

Localitate	Costul pentru construcția grupurilor sanitare conectate la stații de epurare, MDL	Costul pentru construcția grupurilor sanitare conectate la bazine vidanjabile, MDL	Diferență
Braniște	1343610	745610	598000
Zaicani	1545520	892520	653000
Pociumbeni	1724930	1302930	422000
Rudi	1323950	780950	543000
Bulboci	1099600	831600	268000
Pirlița	1954120	1554120	400000
Racovăț	2013900	1778900	235000

Prin urmare, examinând costurile existente la instalarea bazinelor vidanjabile raportate la costurile de instalare a stațiilor de epurare, considerăm argumentată decizia de a asigura aprobarea modificărilor necesare ale actelor normative incluse în prezenta hotărâre de Guvern, luând în considerație că această abordare va reduce esențial costurile de construcție a grupurilor sanitare și a soluțiilor de colectare a apelor uzate și asigurarea epurării acestora la o stație de epurare autorizată.

Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală și din alte surse neinterzise de legislație, fără a necesita alocarea de mijloace bugetare suplimentare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu a fost identificat impact asupra sectorului privat.

4.4. Impactul social

Prezentul act normativ va asigura accesul la posibilitatea instalării sistemelor alternative de sanitație, pentru elevii și personalul din instituțiile educaționale și pentru populația din localitățile rurale unde nu este fezabilă construcția sistemelor centralizate de sanitație.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Nu este identificat impact asupra datelor cu caracter personal. 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Nu este identificat impact asupra egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului Construcția sistemelor individuale de sanitație în locul unor construcții improvizate cu latrine în curtea școlilor și în gospodării va reduce deversarea apelor uzate și a nămolului în sol și ape subterane. Conform prevederilor prezentului act normativ, indiferent de soluția tehnică adoptată, apele uzate trebuie fie epurate prin sisteme centralizate de canalizare, fie prin sisteme locale de epurare fie prin colectarea apelor uzate în bazine vidanjabile, cu condiția transportării acestora la stații de epurare autorizate.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ Proiectul hotărârii de Guvern a fost supus consultărilor publice și avizărilor/expertizărilor de către entitățile publice de resort, inclusiv cele implicate în implementarea hotărârii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, în cadrul procesului de consultare/avizare, următoarele autorități/instituții au fost vizate: Avizare: 1. Ministerul Finanțelor; 2. Ministerul Educației și Cercetării; 3. Ministerul Mediului; 4. Ministerul Sănătății; 5. Cancelaria de Stat; 6. Congresul Autorităților Publice Locale. Informația privind rezultatele avizării a fost inclusă în sinteză după recepționarea avizelor respective. Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului poate fi accesat pe portalul web oficial al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și pe portalul guvernamental particip.gov.md, la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13824 La definitivarea proiectului de lege s-a ținut cont de propunerile, obiecțiile/observațiile și recomandările participanților la procesul de avizare/notificare.
7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, precum și expertizei juridice de către Ministerul Justiției, în conformitate cu art. 34, 36 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Obiecțiile și propunerile primite au fost introduse în sinteză, iar proiectul reexaminat prin prisma acestora.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de act normativ se încadrează armonios în legislația existentă.

Proiectul de act normativ modifică Regulamentul privind autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 508/2024. Având în vedere că regulamentul urmează să intre în vigoare la 6 februarie 2026, modificările aduse prin prezentul act vor avea aceeași dată de intrare în vigoare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

După aprobarea prezentului act normativ, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale vor asigura ajustarea cadrului legal secundar la prevederile prezentului act normativ.

Secretar general

Angela ȚURCANU

SINTEZA

la proiectul cu privire la modificarea unor acte normative (ajustarea normelor privind utilizarea soluțiilor alternative de sanitație în instituțiile sociale și gospodăriile individuale)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Cancelaria de Stat , nr.29-69-3402 din 27 martie 2025.	1	Excluderea la pct.208 ce vizează modificarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar, ciclul I și II, și profesional tehnic a cuvîntului „general”, pentru corelare cu prevederile pct.1 din Regulamentul menționat și prevederile art.15 din Codul educației al Republicii Moldova, nr.152/2014 care clasifică tipurile instituțiilor de învățământ.	Se acceptă. Sintagma „general” a fost modificată cu „ primar, secundar, ciclul I și II, și profesional tehnic”
	2	Concretizarea la pct.208 ¹ ce se are în vedere prin textul „La solicitarea beneficiarului și cu coordonarea organelor administrației publice locale”, ori responsabili de monitorizarea și implementarea proiectelor de sanitație sunt fondatorii instituțiilor de învățământ, după caz, autoritățile administrației publice locale, ministerul educației și cercetării, sau persoanele private, care în aceleași timp pot fi și beneficiari ai proiectelor în cauză. Respectiv, aceste proiecte urmează să fie inițiate și să parcurgă procesul de verificare și coordonare corespunzător, conform cadrului normativ în domeniul urbanismului și construcțiilor.	Se acceptă. Termenul de „beneficiar” este înlocuit cu sintagma „fondatorului instituției de învățământ”.
	3	Modificarea pct.208 ³ prin care se stabilește că autoritățile administrației publice locale vor fi responsabile de monitorizarea și implementarea soluțiilor pentru gestionarea apelor uzate în instituțiile de învățământ, ori conform prevederilor art.4 alin.(2) lit. g ¹) din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, aceste autorități poartă răspundere doar de instituțiile de învățământ ce se află în subordinea lor, nu și de instituțiile de învățământ fondator	Se acceptă parțial. Pct. 208 ³ este exclus.

		ale căror este ministerul educației și cercetării sau celor private, asupra cărora de asemenea se aplică prevederile Regulamentului în cauză	
	4	Modificarea pct.135 ² , în contextul celor expuse mai sus, ori autoritățile administrației publice locale pot asigura monitorizarea și implementarea soluțiilor adecvate pentru gestionarea apelor uzate doar în instituțiile medico-sanitare, ale căror sunt fondator.	Se acceptă parțial. În urma avizului nr. 09/1252 din 11.04.2025 de la Ministerul Sănătății modificările la regulamentul sanitar privind condițiile de igienă pentru instituțiile medico-sanitare, aprobat prin H.G. nr. 663/2010 au fost excluse.
	5	Excluderea pct.5 ce vizează intrarea în vigoare a modificărilor aduse Regulamentului privind autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.508/2024, deoarece modificările în cauză devin parte a hotărârii respective, odată fiind publicate, respectiv vor intra în vigoare conform dispozițiilor pct.3 din hotărâre, și anume după expirarea a 18 luni de la publicare, ceea ce corespunde datei de 06.02.2026 menționate în Nota de fundamentare.	Se acceptă.
Congresul Autorităților Locale din Moldova , nr. 96 din 31 martie 2025.	6	În pct. 1.2 din proiect (Se completează cu pct. 2081 -2083 cu următorul cuprins: „2081. La solicitarea beneficiarului și cu coordonarea organelor administrației publice locale, în instituțiile de învățământ ...): cuvântul „organelor” este necesar a se substitui cu cuvântul „autorităților”(terminologia Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală)	Se acceptă.
	7	În pct. 4.2 din proiect (Se completează cu punctele 135 ¹ și 135 ² cu următorul cuprins:...135 ² Autoritățile locale sunt responsabile pentru monitorizarea respectării prevederilor prezentului punct și pentru asigurarea implementării unor soluții adecvate pentru gestionarea apelor uzate în instituțiile medico-sanitare”):	Se acceptă parțial. A se vedea nr. 4.

		după cuvântul „Autoritățile” este necesar a se completa cu cuvintele „administrației publice”	
Ministerul Educației și Cercetării , nr. 07-09/2384 din 07.04.2025	8	Suplimentar, la subpunctele 1.1 și 1.2, cu modificările propuse de autorul proiectului de hotărâre nominalizat, la pct. 1 Regulamentul sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar, ciclul I și II, și profesional tehnic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 492/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 252, art. 412), propunem următoarele modificări: 1.3. Punctul 48 va avea următorul cuprins: „48. Numărul maxim de elevi admiși într-o clasă este stabilit în funcție de suprafața disponibilă a sălii de clasă, cu respectarea următoarelor cerințe minime de spațiu: 48.1. în învățământul primar – minimum 2 metri pătrați per elev; 48.2. în învățământul secundar, ciclul I și II – minimum 1,7 metri pătrați per elev.”	Se acceptă.
	9	1.4. Punctul 258 va avea următorul cuprins: „258. Numărul maxim de ore pe săptămână se stabilește după cum urmează: 258.1. în clasa I – 20 de ore; 258.2. în clasa a II-a – 22 de ore; 258.3. în clasa a III-a – 22 de ore; 258.4. în clasa a IV-a – 23 de ore; 258.5. în clasele V–IX – 26–30 de ore; 258.6. în clasele X–XII – 29–32 de ore.”	Se acceptă.
Ministerul Finanțelor nr. 07/5-03/168/531 din 09.04.2025	10	La pct.1 din proiectul de hotărâre (modificarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar, ciclul I și II, și profesional tehnic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 492/2024) -la subpct.1.1, alin.(1), cuvântul „general” se propune de exclus sau, după caz, de substituit cu cuvintele „primar, secundar, ciclul I și II, și profesional tehnic”, reieșind din faptul că, potrivit art.20 din Codul educației nr.152/2014, învățământul general cuprinde inclusiv alte	Se acceptă.

		tipuri de instituții de învățământ, care nu fac obiectul Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar, ciclul I și II, și profesional tehnic.	
	11	-la subpct.1.2, se face referință la noțiunea „beneficiar”, care nu se regăsește în textul Regulamentului prenotat, prin urmare, se propune de a revedea această noțiune sau, după caz, de a completa proiectul cu prevederi în acest sens.	Se acceptă. A se vedea nr.2
	12	Cu toate că, proiectul de lege prevede modificarea unor norme privind utilizarea soluțiilor alternative de sanitație în instituțiile sociale și gospodăriile individuale, totuși, reieșind din prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, în compartimentul 4.2 din Nota de fundamentare urma să fie descris impactul financiar asupra bugetelor, cu indicarea costurilor necesare pentru punerea în aplicare a actelor normative. Prin urmare, întru a evita aprobarea unui act normativ fără sursă de finanțare, este necesar de indicat în Nota de fundamentare că realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală și din alte surse neinterzise de legislație, fără necesitatea alocării mijloacelor bugetare suplimentare. Or, conform art.17 alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la majorarea cheltuielilor bugetare dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.	Se acceptă parțial. Se subliniază că prezentul proiect de hotărâre nu implică majorarea cheltuielilor bugetare, întrucât proiectul nu instituie obligații noi, ci oferă soluții tehnice alternative pentru implementarea infrastructurii sanitare în localitățile unde nu există sistem centralizat de canalizare. Măsurile propuse au caracter optimizator, vizând înlocuirea unor cerințe costisitoare cu soluții mai eficiente din punct de vedere financiar. Pentru conformitate cu cerințele procedurale, Nota de fundamentare va fi completată cu următoarea mențiune: „Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală și din alte surse neinterzise de legislație, fără a necesita alocarea de mijloace bugetare suplimentare.”

	13	Totodată, cu titlu informativ, se menționează că, anual în bugetul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale sunt prevăzute mijloace financiare pentru renovarea/construcția blocurilor sanitare în instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal. Astfel, în acest sens, pentru anul 2025 au fost aprobate alocații bugetare în sumă de 25,0 mil.lei. Reieșind din cele relatate, proiectul urmează a fi definitivat prin prisma propunerilor și obiecțiilor prezentate.	Se ia act.
Ministerul Mediului , nr. 13-05/999 din 10.04.2025	14	Comunicăm lipsa obiecțiilor. Totuși, în contextul intrării în vigoare a noilor prevederi ale Directivei 91/271/EEC privind tratarea apelor urbane reziduale, reiterăm că construcția sistemelor individuale de colectare, stocare și/sau epurare a apelor uzate urbane se consideră acceptabilă doar în cazul lipsei sistemelor centralizate de canalizare, cu condiția ca aceste asigure același nivel de protecție a mediului și a sănătății umane.	Se ia act. Menționăm că Prevederile proiectului de hotărâre sunt pe deplin conforme cu principiul subsidiar al Directivei 91/271/CEE. Soluțiile alternative prevăzute sunt permise exclusiv în localitățile unde nu există rețea de canalizare, exact așa cum prevede Directiva.
Ministerul Sănătății , nr. 09/1252 din 11.04.2025	15	Pentru Regulamentul sanitar destinat instituțiilor de învățământ primar, secundar, ciclul I și II, precum și profesional-tehnic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 492/2024, se propune reformularea punctului 208 astfel încât să reflecte clar obligativitatea conectării instituțiilor de învățământ la sistemul de canalizare. În localitățile în care sistemele centralizate de canalizare lipsesc, instituțiile vor utiliza sisteme locale autorizate în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 508/2024, care reglementează autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate.	Se acceptă parțial. Norma deja prevede racordarea la sistemul centralizat ca prima opțiune, iar în lipsa sistemului centralizat – implementarea unor soluții alternative.
	16	Se recomandă excluderea punctelor 208 ¹ și 208 ² din proiect, întrucât acestea conțin prevederi deja reglementate în mod expres prin Hotărârea Guvernului nr. 508/2024. În conformitate cu prevederile art. 55 alin. (1) din Legea nr.	Nu se acceptă. Punctul 208 ¹ este o adaptare pentru instituțiile de învățământ în care se reglementează particularități

		100/2017 privind actele normative, dispozițiile de același nivel și cu același obiect de reglementare se includ, de regulă, întrun singur act normativ. În caz contrar, se impune trimiterea expresă la actul existent care reglementează domeniul.	legate de spațiul și amplasarea grupurilor sanitare. Aceasta reglementare răspunde unei nevoi practice din teren - lipsa spațiului în clădirele existente.
	17	De asemenea, se propune excluderea din conținutul punctului 208 ¹ a frazei referitoare la utilizarea exclusivă a bazinelor vidanjabile pentru colectarea apelor uzate și nămolurilor, întrucât aceste cerințe vor fi detaliate în noua redactare a punctului 208.	Se acceptă. Se va elimina cuvântul „exclusiv,,
	18	Pentru punctul 208 ² , se recomandă eliminarea dispozițiilor care stabilesc distanța minimă de 25 m între sistemele de epurare și sursele de apă potabilă, având în vedere că aceste cerințe sunt deja reglementate de punctul 54 din Hotărârea Guvernului nr. 1466/2016 privind sistemele mici de alimentare cu apă potabilă.	Nu se acceptă. Deși punctul 54 din Hotărârea Guvernului nr. 1466/2016 conține prevederi privind zona de protecție sanitară în jurul surselor de apă, acesta este aplicabil exclusiv sistemelor mici de alimentare cu apă potabilă, adică sistemelor care furnizează în medie sub 200 m ³ /zi sau care deservește comunități mai mici de 2000 de persoane. Distanța a fost majorată de la 25 m la 30 m pentru a asigura coerență cu prevederile din H.G. nr. 1466/2016, care stabilesc o zonă de protecție sanitară de 30 m în aval față de sursele de poluare pentru fântânile freatice de uz public.
	19	Totodată, se recomandă eliminarea punctului 208 ³ , deoarece responsabilitatea privind respectarea prevederilor de gestionare a apelor uzate este deja stabilită, prin aceeași Hotărâre nr. 508/2024, în sarcina deținătorului sistemului. În mod suplimentar, propunem completarea regulamentului cu un nou punct 208 ³ , care să prevadă următoarele: „Pentru	Se acceptă parțial. Punctul 208 ³ a fost exclus.3

		prevenirea accidentării copiilor, bazinele vidanjabile vor fi amplasate în zona de gospodărie, în aval față de instituția de învățământ, și vor fi dotate cu măsuri de protecție fizică (îngrădire) care să le asigure securitatea.”	
	20	Referitor la proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 585/2024, se propune eliminarea prevederii privind distanța minimă de 25 m față de sursele de apă potabilă, întrucât aceasta contravine punctului 54 din Hotărârea Guvernului nr. 1466/2016 și este deja stipulată în punctul 9 al Hotărârii Guvernului nr. 508/2024. Aceeași recomandare de excludere a frazei referitoare la distanța minimă față de fântâni se aplică și modificărilor propuse pentru Hotărârea Guvernului nr. 508/2024.	Nu se acceptă. Ase vedea pct.18.
	21	Totodată, comunicăm că, Proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 663/2010 se află în proces de examinare internă în cadrul Ministerului Sănătății și urmează a fi transmis spre avizare în cel mai scurt timp, în redacție actualizată. În acest context, se recomandă excluderea acestui act normativ din setul de acte planificate pentru modificare de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, în vederea evitării dublării reglementărilor și asigurării coerenței procesului normativ	Se acceptă.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 25/1773 din 07.04.2025	22	Urmare a ratificării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, a fost aprobată Legea nr. 60/2012, privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, care prevede asigurarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, în egală măsură cu alți cetățeni, la: educație, protecție socială, asistență medicală, reabilitare, muncă, viață publică, mediu fizic, transport, tehnologii și sisteme informaționale, de comunicare și la alte utilități și servicii la care are acces publicul larg. Totodată, Capitolul III, Accesibilitatea, al Legii prenotate stabilește prevederi generale privind accesibilitatea persoanelor cu dizabilități în condiții de	Se acceptă parțial. Principiile prevăzute de Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, inclusiv accesibilitatea în condiții de egalitate, sunt aplicabile cu caracter general tuturor actelor normative. Din acest motiv, nu este necesară reiterarea acestor prevederi în conținutul fiecărui act normativ. Implementarea actului urmează să

		egalitate cu ceilalți, la mediul fizic prin adaptarea infrastructurii, inclusiv proiectarea și construcția obiectelor de infrastructură socială, amenajarea spațiilor de locuit, accesul la obiective culturale, turistice și sportive. Astfel, menționăm, că la componenta de incluziune a persoanelor cu dizabilități și a persoanelor cu mobilitate redusă, se va ține cont de reglementarea normelor propuse de principiul facilitării accesibilității măsurilor stabilite și a impactului acestor măsuri pentru toate persoanele cu dizabilități și a persoanelor cu mobilitate redusă, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, la informație și la mijloacele de comunicare, nu doar vizual, dar și practicabil.	respecte cadrul legal general în vigoare.
	23	Suplimentar, potrivit prevederilor art. 18 din Legea menționată nu se admite proiectarea și construcția centrelor populate, formarea cartierelor de locuit, elaborarea soluțiilor de proiect, construcția și reconstrucția clădirilor, instalațiilor, complexelor și comunicațiilor, de asemenea producerea sau achiziția mijloacelor de transport public urban, a mijloacelor de informare și de comunicații electronice fără amenajarea acestor obiective și mijloace în așa mod încât persoanele cu dizabilități să aibă acces la ele și să le poată utiliza. De asemenea, obiectele de menire socială trebuie să fie amenajate într-un mod care ar facilita accesul persoanelor cu dizabilități și a persoanelor cu mobilitate redusă, fiind dotate cu căi de acces și instalate cu respectarea actelor normative în vigoare vizând domeniul dat.	Se ia act. Respectarea art. 18 din Legea nr. 60/2012 este obligatorie și nu necesită reiterare expresă în textul proiectului.
	24	Adițional, propunem corelarea proiectului cu noțiunile din Legea nr. 60/2012 și anume: ”adaptarea rezonabilă – modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure sau să-și exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului;	Nu se acceptă. Noțiunile „adaptare rezonabilă” și „design universal” sunt deja definite în Legea nr. 60/2012 și se aplică cu caracter general întregii legislații relevante.

		design universal – proiectarea produselor, mediului, programelor și serviciilor astfel încât să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de adaptare sau de o proiectare specială. Designul universal nu va exclude dispozitivele de asistare pentru anumite grupuri de persoane cu dizabilități atunci când este necesar.”	
	25	Suplimentar se înaintează unele propuneri de ordin tehnic, după cum urmează: 1. Pct. 208 va avea următorul cuprins: ”208 ³ . Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile pentru monitorizarea respectării prevederilor prevăzute la pct. 208-2082 și pentru asigurarea implementării unor soluții adecvate de gestionare a apelor uzate în instituțiile de învățământ.” 2. Pct. 135 ² va avea următorul cuprins: ”135 ² . Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile pentru monitorizarea respectării prevederilor prevăzute la pct. 135-1351 și pentru asigurarea implementării unor soluții adecvate de gestionare a apelor uzate în instituțiile medico-sanitare.”	Nu se acceptă. Punctele respective au fost excluse din proiectul de hotărâre, astfel că propunerile de modificare a acestora nu se mai justifică.
	26	La pct.5 din proiect se propune a se analiza suplimentar intrarea în vigoare a textului prin care se completează pct. 9. Drept urmare pentru a clarifica norma, ce va intra în vigoare la 26.02.2026, se propune a crea un nou punct spre ex. pct. 9 ¹ , cu textul propus spre completare a pct. 9.	Nu se acceptă. A se vedea pct.5. (Avizul Cămarilor de Stat)
Expertizare			
Ministerul Justiției nr. 04/2-4372 din 07.05.2025	27	În conformitate cu art. 44 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, clauza de adoptare este obligatorie pentru toate actele normative, constă într-o propoziție care cuprinde denumirea autorității publice emitente și decizia de adoptare, aprobare sau emitere a actului normative, precum și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. În legătură cu aceasta, propunem completarea clauzei de adoptare a proiectului cu referința la „art. 6 alin. (2) din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea	Se acceptă.

		de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 67, art. 183), cu modificările ulterioare, art. 3 alin. (4) din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 60-65, art. 123), cu modificările ulterioare, art. 150 alin. (8) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 41-44, art. 61), cu modificările ulterioare”	
	28	La pct. 1 (Hotărârea Guvernului nr. 492/2024): În redacția propusă a pct. 208 și 208 ¹ , în virtutea caracterului obligatoriu al actelor normative, cuvintele „în vigoare” se vor exclude (observația se referă inclusiv la pct. 2 și 3 din proiect);	Se acceptă.
	29	La sbp. 1.2, în redacția propusă a pct. 208 ¹ , urmează a fi revăzută expresia „cu coordonarea autorităților administrației publice locale”, pentru o mai buna înțelegere a textului.	Nu se acceptă. Nu se acceptă luând în considerație următoarele aspecte: 1. Conform prevederilor HG nr. 508/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate, stabilșete la punctul 11 că „Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și cele din municipiile Chișinău și Bălți înființează și țin registrul sistemelor individuale din unitatea administrativ-teritorială respectivă în baza Registrului-tip al sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate, aprobat prin ordin al ministrului

		infrastructurii și dezvoltării regionale.”, având inclusiv responsabilitatea prezentării unor rapoarte periodice către Inspectoratul pentru Protecția Mediului, fapt care prezintă rolul APL în monitorizarea acestor aspecte. 2. Conform Codului Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2024, APL este emitent al certificatelor de urbanism prin care se aduc la cunoștința solicitantului prescripțiile și componentele ce caracterizează regimul juridic, economic, tehnic și arhitectural-urbanistic al unei construcții/al unui teren, stabilite în documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism, și care permite elaborarea documentației de proiect; 3. La fel, conform Codului Urbanismului și Construcțiilor, APL este și emitent al autorizației de construcție, prin care se autorizează execuția lucrărilor de construcții, în temeiul și cu respectarea documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate și/sau a certificatului de urbanism, precum și a documentației de proiect elaborate și, după caz, verificate
--	--	--

			conform prevederilor prezentului CUC. Reieșind din cele menționate mai sus, APL are responsabilitatea monitorizării/coordonării prevederilor incluse în punctul 208¹.
	30	La sbp. 1.3, prin care se modifică pct. 48, atenționăm că acesta urmează a fi plasat înainte de modificările propuse la pct. 208. Respectiv, modificarea pct. 48 se va însemna cu sbp. 1.1, pct. 208 – cu sbp. 1.2, completarea cu pct. 208 ¹ și 208 ¹ – cu sbp. 1.3.	Se acceptă.
	31	Totodată, la sbp. 1.3 și 1.4, în redacția pct. 48 și 258, sintagma „numărul maxim” se va substitui cu sintagma „numărul maximal”, pentru o exprimare adecvată în context.	Se acceptă.
	32	La pct. 2 (Hotărârea Guvernului nr. 585/2024): În redacția propusă a pct. 1 din Anexa nr. 2 la Regulamentul cu privire la construcția și recepția caselor individuale cu un etaj, cu suprafața mai mică de 150 de metri pătrați, destinate pentru una sau două familii, și a anexelor gospodărești ale acestora, în ultima propoziție, cuvintele „se va realiza” urmează a fi substituite cu cuvintele „se realizează”. Se va reține că, potrivit art. 54 din Legea nr. 100/2017, textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări, iar verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective (observația este valabilă și pentru pct. 3)	Se acceptă.
	33	La pct. 3 (Hotărârea Guvernului nr. 508/2024) în textul propus pentru completarea pct. 9, cuvintele „de protecția” se vor substitui cu cuvintele „de protecție”	Se acceptă.

	34	Referințele la elementele structurale propuse spre modificare în tot textul proiectului urmează a fi redactate desfășurat (punctul/punctele).	Se acceptă.
	35	Adițional, semnalăm că actele normative enunțate în proiect urmează a fi expuse în ordine cronologică, conform datei adoptării.	Se acceptă.
Centrul Național Anticorupție nr.06/2/8081 din 15.05.2025	36	Proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor acte normative (ajustarea normelor privind utilizarea soluțiilor alternative de sanitație în instituțiile sociale și gospodăriile individuale) a fost elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în vederea creării oportunităților de construcție a grupurilor sanitare cu sisteme de sanitație ce pot fi construite și gestionate cu costuri reduse și uniformizării prevederilor legale utilizate în actele normative relevante la caz. Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitivat al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota de fundamentare a proiectului a fost întocmită cu respectarea exigențelor de tehnică legislative statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).	Se ia act.